

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๒

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๕ (๑) (ข) และ (ค) หรือไม่

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) เสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายบรรยงค์ อัมพรตระกูล และนายพลภาขุน เศรษฐญาบดี (ผู้ร้องเรียน) ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องขอให้พิจารณาดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและตรวจสอบกรณีที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติมีคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา รวม ๑๐ คน เพื่อดำเนินการตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ที่กำหนดในวาระเริ่มแรกให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (๑) ซึ่งผู้ร้องได้แสวงหาข้อเท็จจริงและตรวจสอบตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ พร้อมให้คณะกรรมการรักษา

- ๒ -

ความสงบแห่งชาติซึ่งเจ้จ้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาตินี้เป็นคำสั่งที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (๑) ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยมีเหตุผลดังนี้

๑. เมื่อคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวมีฐานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คำสั่งดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับได้ต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ได้กำหนดไว้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับนี้มีได้มีการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา กรณีจึงมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง

๒. กรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามคำสั่งดังกล่าวรายหนึ่ง ปรากฏเป็นข่าวทั่วไป และเป็นที่ยกเปิดเผยต่อสาธารณชนแล้วว่า มีส่วนเป็นผู้ร่วมสนับสนุนในการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคหนึ่งซึ่งได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีด้วย กรรมการรายดังกล่าวจึงมีปัญหาความเป็นกลางทางการเมือง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ กรณีจึงมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (๑)

๓. กรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาตามคำสั่งดังกล่าวจำนวน ๖ คน ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วย เมื่อกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภารายดังกล่าวทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลผู้มีความสามารถที่เหมาะสมในอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภา และการปฏิรูปประเทศไม่เกิน ๔๐๐ คนแล้ว ต้องนำรายชื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ตนเองเป็นกรรมการอยู่ด้วย เพื่อคัดเลือกให้ได้จำนวน ๑๕๔ คน และรายชื่อสำรองอีก ๕๐ คน การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะที่มีความขัดกันแห่งผลประโยชน์ กรณีจึงมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (๑) (ข) และ (ค)

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้ร้องจึงเสนอคำร้องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) ว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๕ (๑) (ข) และ (ค)

- ๓ -

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ บัญญัติว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๓๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามิครณี ดังต่อไปนี้ (๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ...” เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๕ (๑) (ข) และ (ค) ซึ่งคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวมีเนื้อหาสาระสำคัญเป็นเพียงการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองเสนอรายชื่อสมาชิกวุฒิสภาชุดแรกตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ เท่านั้น มิใช่เป็นการออกกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป คำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวจึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

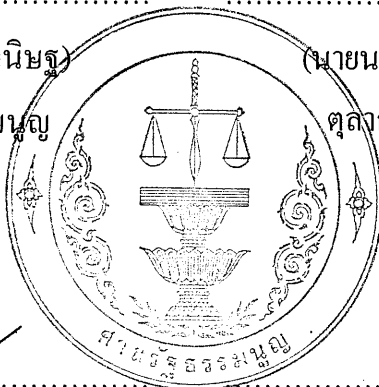
(คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๒)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ